

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในปัจจุบัน นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพคือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัย และพลังสำหรับการสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประดับประดา หนุนนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกที่อันวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์ (พระบรมราโชวาท พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว) (สุทธิวงศ์ คณิตราพิศาลสุทธิ, 2542, หน้า 2) สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษา อบรม และสนับสนุน ให้เอกชน จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ และสังคม ส่วนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้รัฐส่งเสริม และจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคนไทยไว้ในหลายมาตรา เช่น มาตรา 6 บันทึกไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนั้นในมาตรา 24 ข้อ 4 บันทึกไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระ ความรู้ด้านต่าง ๆ อย่าง ได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2545, หน้า 5) ส่วนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 มีเจตนารมณ์ที่มุ่งหมาย คือ 1) พัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” 2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพ 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ สังคมสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 ก, หน้า 2) สอดรับกับนโยบาย ปฏิรูปการศึกษา ในปีงบประมาณ 2550 ที่กำหนดให้ยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคคน โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบัน ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมียุทธศาสตร์การศึกษาที่คุณธรรม นำความรู้ คือ การศึกษาต่าง ๆ มักเอาความรู้มาโดยไม่มีปัญญาตาม ความรู้ไม่มีพลังพอที่จะต้านทาน อำนาจของความไม่ดีได้ความรู้จึงถูกนำไปใช้ในเรื่องไม่ดีต่าง ๆ หรือถูกบงการด้วยความไม่ดี สังคม และโลกจึงวิกฤต การพัฒนาควรจะใช้ความดีหรือคุณธรรมนำแล้วตามด้วยความรู้

ยุทธศาสตร์การศึกษาที่คุณธรรมนำความรู้จึงสำคัญยิ่ง (จิตณรงค์ ขกภูเขียว, 2550) ในขณะที่สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 -2553) มีมาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐานโดยมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ 2) ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที 4) ผู้เรียนมีความเมตตากรุณาโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว 5) ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2549, หน้า 11)

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ปรากฏหลักฐานเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันแล้วว่า การที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก แม้จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และความเจริญทางวัตถุอย่างเห็นได้ชัด แต่ความเจริญ และการพัฒนานั้นก็ได้เป็นไปอย่างยั่งยืน นอกจากนั้น การพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจ เป็นที่มาของปัญหาสังคมที่ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ปัญหาการทุจริต นอรัญญ์บังหลวง ปัญหาแหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม โสเภณีเด็ก การใช้แรงงานเด็ก การละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาหมอลาวะ ปัญหาการจราจรและอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาสุขภาพทั้งทางกาย และจิตใจ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เป็นผลพวงของการพัฒนาทางวัตถุอย่างขาดความสมดุลกับ การพัฒนาทางจิตใจทั้งสิ้น (ทิสนา แคมมณี, 2545, หน้า 1-2) ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา สังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก เนื่องด้วยกระแสของคลื่นลูกที่สาม และสี่ที่โหมกระหน่ำอย่างไร้แรงต้าน ทำให้สังคมไทยได้กลายเป็นสังคมคาบถูกคาบดอก จะเป็นสังคมอุตสาหกรรมก็ไม่ใช่ สังคมเกษตรกรรมก็ไม่เชิง มีหน้าจั่วคนไทยยังมิได้เตรียมตัวให้เข้มแข็งเพียงพอที่จะสามารถรับกระแสข่าวสารที่ถาโถมปนเป ทั้งที่เป็นสาระความรู้ การโฆษณาชวนเชื่อ และการครอบงำจิตใจที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง สังคมไทย มิได้ถูกรุกรานโดยแนวคิดวัตถุนิยม และบริโภคนิยมเท่านั้น หากแต่วิถีชีวิตไทยที่มีครอบครัวอันอบอุ่นชุมชนที่เอื้ออาทรต่อกัน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ก็กลับกลายเป็นความแตกแยก แย่งแย้งแข่งขัน ชีวิตคนเริ่มเครียด ชุมชนอ่อนแอ สังคมขาดความสงบสุข ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานของประเทศพัฒนาไปรวดเร็วขึ้น โครงสร้างพื้นฐานของคนกลับถดถอย และถอยหลังไปสู่ความป่าเถื่อนอย่างน่ากลัว (สุนน อมรวิวัฒน์, 2549, หน้า1) การเป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมของคนในสังคมปัจจุบัน ลดลง ประชาชน และเยาวชนจำนวนมากที่ไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมเท่าที่ควร

ไม่ยึดมั่นในคุณธรรม และไม่ประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรม ทำให้สังคมมีปัญหา มีความเจริญทางด้านวัตถุแต่มีความเสื่อมโทรมทางจิตใจ ในปัจจุบันค่านิยมบางอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป ก่อนนี้สังคมยกย่องคนที่มีคุณธรรม คนที่ประพฤติดีในศีลธรรมจะถูกประณาม ไม่มีใครอยากคบหา แต่ในปัจจุบันสังคมกลับยกย่องคนที่มีเงิน คนที่มีตำแหน่งสูง และคนที่มีชื่อเสียง แม้ว่าคนเหล่านั้นจะประพฤติดีศีลธรรมก็ตาม ยุคโลกาภิวัตน์มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ยุคโลกไร้พรมแดน โลกข้อมูลข่าวสารจึงมีอิทธิพลต่อความคิด จิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์มากขึ้น คนไทยเป็นจำนวนไม่น้อยได้ตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสาร และการโฆษณา อิทธิพลของวัฒนธรรม และค่านิยมจากต่างชาติครอบงำ ลุ่มหลงในวัฒนธรรม และค่านิยมของต่างประเทศ ไม่สนใจในคำสอนของศาสนา และวัฒนธรรมไทย ทำให้คนมุ่งแสวงหาแต่ความสุขทางวัตถุ มีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น ขาดความเอื้ออาทร ขาดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เห็นความสำคัญของศาสนา และขาดคุณธรรมจริยธรรม ไม่เชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม (สมพร เทพสิทธา, 2542, หน้า 15-16)

การที่จะพัฒนาชาติ บ้านเมือง การพัฒนาคนถือเป็นภารกิจสำคัญยิ่ง จะต้องพัฒนาคนให้ดี และมีคุณธรรมเสียก่อน จึงค่อยหันไปพัฒนาคนให้ดี และมีคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรมจะต้องปลูกฝังหล่อหลอมตั้งแต่เบื่องต้น โดยมุ่งไปที่เด็กที่กำลังเติบโตเป็นกำลังในอนาคตของชาติ บ้านเมือง ทำอย่างไรจึงจะทำให้เด็กดี และมีคุณธรรม ตามมาด้วยเก่ง และมีคุณภาพ นักเรียนคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อชุมชน นักเรียนจึงต้องมีความงดงามทางด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่าง ให้แก่สังคมได้ด้วย พร้อมทั้งทำหน้าที่นักเรียนตัวอย่างที่ดีแห่งความสำเร็จ ซึ่งสำเร็จทั้งทางด้านดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณภาพเป็นประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติต่อไป (พระมหาอุเทน ปัญญาปริทัตต์, 2546, หน้า 1) แต่การดำเนิน การด้านศึกษาที่ผ่านมาไม่สามารถพัฒนาคนให้มีคุณธรรมจริยธรรมได้ สาเหตุของปัญหา การดำเนิน งานด้านศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมของเด็ก และเยาวชนไทย ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านบริบทของระบบการศึกษา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ การขยายตัวของเมืองกับความอ่อนแอของความ สัมพันธระบบเดิม การขยายตัวของบริโภคนิยม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การขยายตัวของปัจเจกนิยม ความเสื่อมศรัทธาในศาสนา และความไม่สามารถที่จะต่อต้านสิ่งชั่วร้าย 2) ปัญหาด้านสิ่งป้อนเข้าสู่ระบบการศึกษา ได้แก่ ครู และผู้ใหญ่ในสังคมเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี สภาพบ้านแตกในเด็ก พัฒนาการทางจริยธรรมในเด็ก และเยาวชนช้ากว่าที่ควรจะเป็น และมีสภาพหยุดชะงัก เนื้อหาของคุณธรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง 3) ปัญหาด้านกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในระบบการศึกษา ได้แก่ ไม่จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ ไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรม ไม่จัดโครงสร้างของหลักสูตรให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม

(ฉันทนา จันทรบรรจง, 2541, หน้า 7) บริบทของระบบการศึกษาไทยที่ไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดนั้นเนื่องจากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยมในช่วงเวลาประมาณสามทศวรรษที่ผ่านมา ประกอบกับการพัฒนาด้านสื่อสาร และการโทรคมนาคมที่ทำให้โลกไร้พรมแดนความเปลี่ยนแปลงของสังคมดังกล่าวนี้เป็นสาเหตุให้ค่านิยมของผู้คนทั้งผู้ใหญ่ และเด็ก ทั้งผู้ที่รับผิดชอบต่อบ้านเมือง และประชาชนทั่วไป ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรุนแรง และนำวิกฤตการณ์ต่าง ๆ มาสู่สังคมไทย ค่านิยมที่น่ากลัวที่สุด คือ ความลุ่มหลงในวัตถุ และการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งเข้ามาแทนที่ความรู้จักกินพอดี อยู่พอดี และแทนที่ความรักห่วงหาเหวน และกตัญญูรู้คุณธรรมชาติ อันเป็นค่านิยมดั้งเดิมที่บรรพบุรุษเคยธำรงรักษา และสืบทอดกันมานับพันปี (ฉันทนา จันทรบรรจง, 2541, หน้า 22) ระบบการศึกษาของไทยจึงประสบความล้มเหลวในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก และเยาวชน พฤติกรรมเบี่ยงเบน ภาพลักษณ์เชิงลบของนักเรียนนักศึกษายุคใหม่ สาเหตุส่วนใหญ่ของพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาจากเด็กมีปัญหาบ้านแตก พ่อแม่หย่าร้าง ยาจน การศึกษาน้อย คบเพื่อนไม่ดี เพื่อนชักชวนให้ทดลองทำให้อีกคนองตามกลุ่ม ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจของตัวเองเพราะ โดยธรรมชาติแล้วทุกคนต้องการความสุขในชีวิต มีอาชีพสุจริต เรียนต่อ และมีเกียรติในสังคม (พรทิพย์ นิ่มแสง, 2548, หน้า 2-3) พบเห็นได้ชัดเจนจากข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ได้แก่ นักเรียนหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อคดีเชือดคอฆ่านักเรียนชายร่วมชั้น สาเหตุจากถูกลวงมาฆ่าเพื่อชิงทรัพย์ (นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อคดีเชือดคอฆ่านักเรียนชายร่วมชั้น, 2548) นักเรียนหญิงยกพวกตบตีกลางถนนเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งกับนักเรียนหญิง ชั้นปวช. 2 จำนวน 30 คน สาเหตุจากการคบหาเพื่อนชายจนทำให้ออกเหวตะเลาะวิวาท เข้มเกินวัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จ่อยิง 2 ศพ สาเหตุจากพลาดเหยียบเท้าขณะที่ไปดื่มกินที่ร้านอาหารจึงเกิดการเขม่นกันเป็นเหตุให้อีกผู้หนึ่งเสียชีวิต (เข้มเกินวัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จ่อยิง 2 ศพ, 2548) หรือนักเรียนเผาโรงเรียน สาเหตุจากสอบไม่ผ่านจึงจุดเพลิงเผาอาคารห้องสมุดทำให้เกิดความเสียหาย (นักเรียนเผาโรงเรียนสาเหตุจากสอบไม่ผ่าน, 2548) เป็นต้น จากข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าผู้ก่อเหตุเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมขาดคุณธรรมจริยธรรม และสร้างปัญหาให้กับสังคม ซึ่งต้องได้รับการขัดเกลาและพัฒนาพฤติกรรมให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ต้องเริ่มจากการพัฒนาระบบการศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นรากฐานนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น อยู่บนหลักการที่เป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์รอบด้านทั้งร่างกาย จิตใจ

สติปัญญา และสังคม อีกทั้งเพียบพร้อมด้านคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอีกด้วย เมื่อเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยผ่านทางการศึกษา บทบาทของการศึกษา จึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเท่านั้น แต่เป็นทั้งตัวการสำคัญในการพัฒนาโดยตรง และเป็นผลของการพัฒนาอีกด้วย (วราคม ที่สุกะ, 2543, หน้า 109-110)

การจัดการศึกษาของประเทศไทย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เอกชนได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชากรควบคู่กับรัฐอย่างต่อเนื่อง แต่สภาพปัญหาของโรงเรียนเอกชนจะเห็นได้ว่า ยังมีความแตกต่างกันทางด้านคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นของผู้บริหาร ครู และระบบการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้มาจากอุปสรรคทางด้านนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ไม่ชัดเจน ระเบียบต่าง ๆ ถ้าสมมติให้ภาคเอกชนไม่มีความมั่นใจในการลงทุน และส่วนหนึ่งมาจากทางโรงเรียนเองที่มีรายได้ไม่สมดุลกับค่าใช้จ่ายจึงไม่สามารถพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งแนวทางในการสร้างความมั่นคงให้กับครูโรงเรียนเอกชนนั้น รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือทางด้านการพัฒนาฝีมืออบรม และด้านสวัสดิการเพิ่มเติม เช่น กับครูสังกัดอื่น ๆ (สมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่, 2547, หน้า 3)

การขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพครูโรงเรียนเอกชน ส่งผลให้ครูในโรงเรียนเอกชนมักจะลาออกไปเพื่อสอบบรรจุเข้ารับราชการหรือเปลี่ยนงานใหม่ที่มีค่าตอบแทนสูงกว่าทำให้ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่เป็นครูใหม่ขาดประสบการณ์ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจึงขาดความต่อเนื่อง จึงควรมีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนเพิ่มเติมจากการพัฒนาตามกระบวนการของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับโรงเรียนนวิธานุกุลที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนวิธานุกุล ซึ่งพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนนวิธานุกุลประสบปัญหาครูเปลี่ยนงานบ่อยเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนอื่น ๆ ส่วนมากและโรงเรียนต้องได้รับการประเมินภายนอกจากสำนัก งานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อบรรลุตามเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่งที่จะบอกถึงคุณภาพของสถานศึกษา ผลสำเร็จจากการดำเนินงานจัดการศึกษา คือ นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขึ้น เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

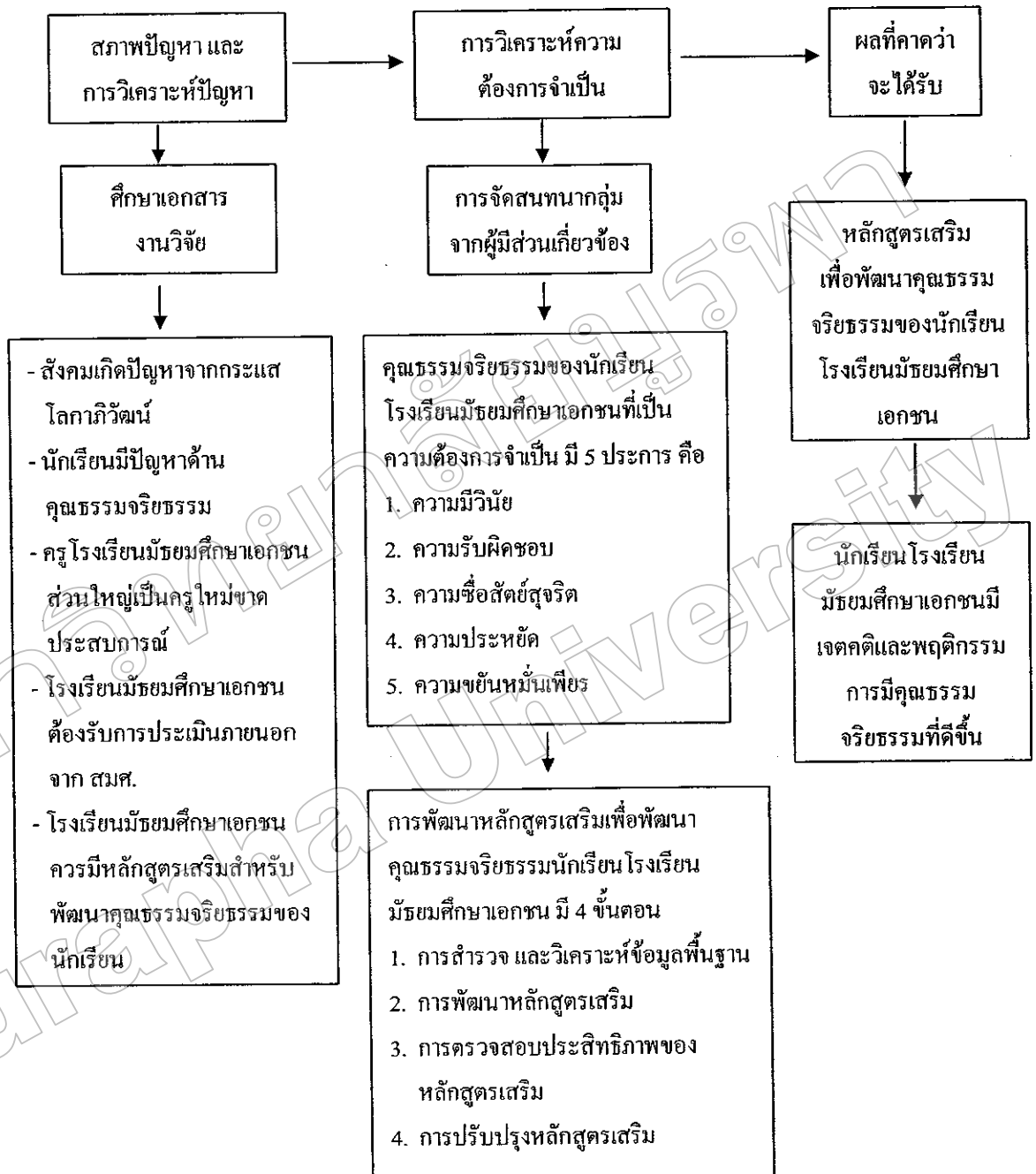
การวิจัยครั้งนี้ มีจุดหมายในการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสำหรับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
2. เพื่อหาประสิทธิภาพหลักสูตรเสริมสำหรับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเสริม การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรเสริมที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเจตคติ และพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน และให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่ต้องการคนดีเข้ามาอยู่ร่วมกันในสังคม

หลักสูตรเสริมที่ได้จะให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนวชิราวุธกุล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 12 ห้องเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน โดยจัดการสอนตามโครงการ และตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรเสริม และมีการทดสอบทั้งก่อนการทดลอง (Pre-Test) และหลังการทดลอง (Post-Test) ทั้งสองกลุ่ม ใช้ระยะเวลาในการทดลอง จำนวน 5 วัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. ได้กรอบแนวคิดดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนมีลักษณะใด
2. หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ที่ระดับใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน สามารถนำหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้นไปใช้สอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และปรับใช้กับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

2. สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สามารถนำผลการศึกษามาขยายผลให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนทั่วประเทศทราบแนวทางปฏิบัติตามหลักการ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน พัฒนาขึ้นภายใต้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบตามมาตรฐานด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) องค์ประกอบด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ได้จากกระบวนการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จำนวน 12 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนโรงเรียนวชิราวุธกุล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนามวลประสบการณ์เพื่อนำไปพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
2. หลักสูตรเสริม หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนอกเหนือจากหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่ขยายกลยุทธ์ในการสอนให้แตกต่างไปจากเดิม และมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
3. คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ประเด็นคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน มี 5 ประการ ประกอบด้วย

3.1 ความมีวินัย หมายถึง คุณภาพเจตคติ และพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

3.2 ความความรับผิดชอบ หมายถึง คุณภาพเจตคติ และพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

3.3 ความซื่อสัตย์ หมายถึง คุณภาพเจตคติ และพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

3.4 ความประหยัด หมายถึง คุณภาพเจตคติ และพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านความประหยัด ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

3.5 ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง คุณภาพเจตคติ และพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน หมายถึง ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาคุณธรรมจริยธรรม คุณธรรมจริยธรรมที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) และแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ประกอบด้วย

4.1 ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน หมายถึง ผู้จัดการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

4.2 ครูฝ่ายปกครอง หมายถึง ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง และครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายปกครอง ของโรงเรียนวชิรานุฤต

4.3 ครูแนะแนว หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียนวชิรานุฤต

4.4 ครูประจำชั้น หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูประจำชั้นของโรงเรียนวชิรานุฤต

4.5 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนวชิรานุฤต

4.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวชิรานุฤต

5. เจตคติ หมายถึง เจตคติการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

6. พฤติกรรม หมายถึง พฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

8. โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนวชิราวุธ ตั้งกีดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

9. แบบประเมิน หมายถึง แบบประเมินเค้าโครงหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ที่ให้ผู้เชี่ยวชาญใช้พิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรเสริมก่อนที่จะนำไปใช้

10. แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน หมายถึง แบบประเมินเจตคติ และแบบประเมินพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน